

1

SAGELVA VASSKRAFTSENER

Stedet har historie tilbake til 1700-tallet. Da var det oppgangssag og kvern ved fossen. Rundt 1845 ble det bygd ei vadmelsstampe. Nå er det gamle anlegget restaurert og har blitt et vasskraftsenter.

Restaureringsarbeidet startet i 1999. Over 17 000 dugnadstimer ligger bak gjenoppbyggingen av oppgangssag, sirkelsag, kvern og vadmelsstampe. Det er også bygd et moderne kraftverk på stedet.

Sagelva vasskraftsenter forteller historien om hvordan vasskraften har blitt utnyttet i over 300 år. Anlegget viser tre ulike typer vasshjul. Kreftene i vannet og metodene for å utnytte kraften imponerer de besøkende.

SAGELVA VASSKRAFTSENER ligger i Lesja kommune (Gudbrandsdalen), på grensa mot Rauma kommune (Romsdalen). Avkjøring fra E 136, ca. 3 km vest for Bjorli. Følg vegen mot Brøste i 1,5 km.

3

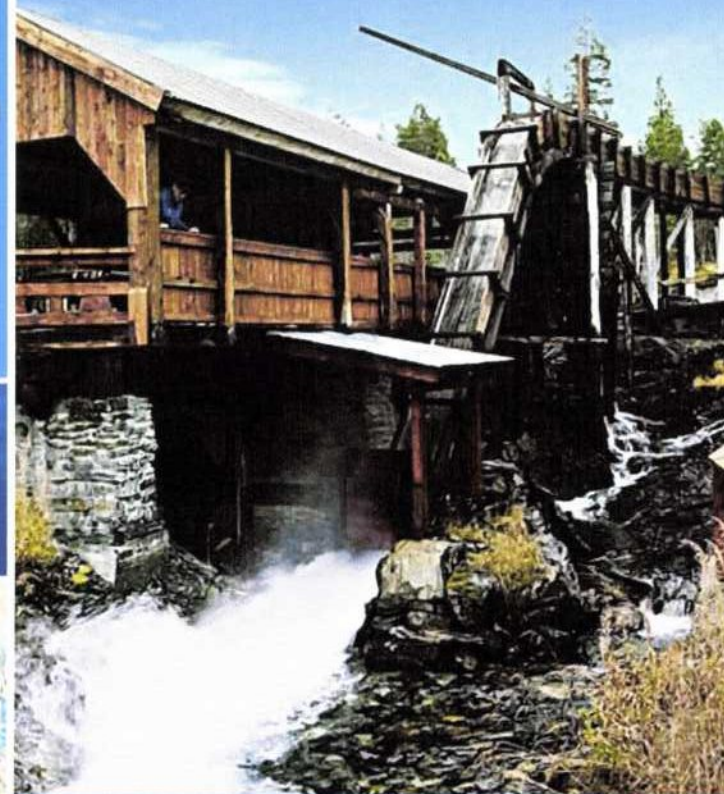
2

5

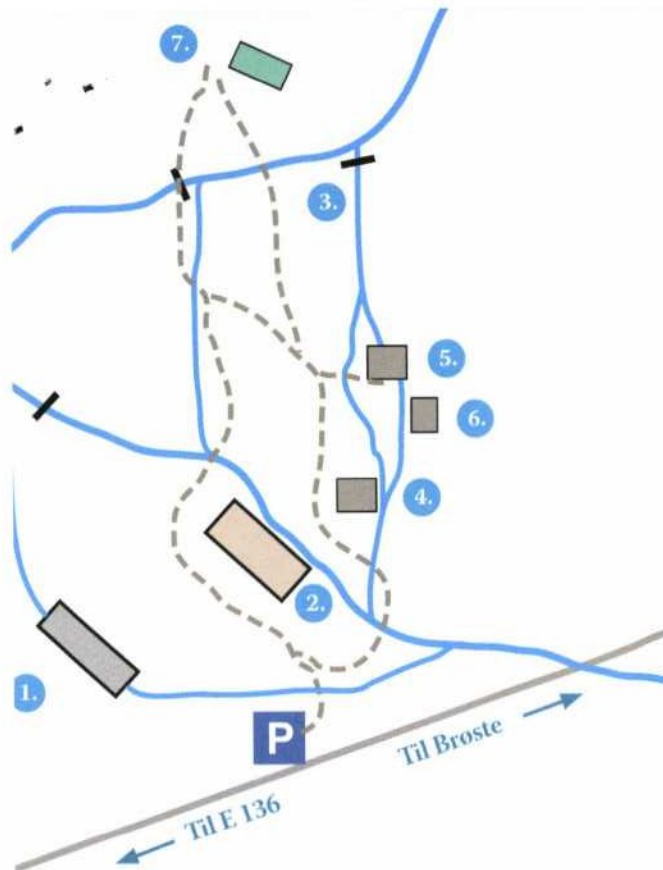
SAGELVA VASSKRAFTSENER

SOMMERÅPENT

Kl. 10–16 tirsdag, fredag, lørdag og søndag
 Pris med omvisning / pris uten omvisning:
 Voksne: 50,- / 30,-
 12–18 år: 30,- / 20,-
 Gruppe, pr pers: 40,- / 30,-

Tlf. 928 01 272 / 970 18 403 / 71 22 88 55

1. OPPGANGSSAG

Den første oppgangssaga på plassen var fra 1712. Den ble i 1870 gjenoppbygd av gårdene Stueflotten, Nystuen og Nedre Brøste. I 1917 overtok Nedre Brøste saga.

Oppgangssaga er nyoppført sommeren 2008. Saga er drevet av et undervasshjul og er av den typen som ble mest brukt på våre kanter under Hollenderen på 1600-tallet.

2. SIRKELSAG

For å øke kapasiteten ble saga i 1917 ombygd til sirkelsag, med dobbelt spindel og overvasshjul. I 1934 ble saga ytterligere ombygd, med selvtrekk og bedre stilmaskiner. Matias Brudeli laget da et undervasshjul til Brøstsaga, som den nå ble kalt. Saga var i bruk fram til 1959.

Sirkelsaga bygd i 2002 er en tro kopi av sirkelsaga fra 1934.

3. VANNTILFØRSEL

Vanntilførselen til anlegget blir kontrollert av et kanalsystem. Nåledammer regulerer vannmengden inn til de ulike installasjonene. Vann fra Asbjørnsåa blir overført til Sagelva i Teppa. Inntaket i Asbjørnsåa viser hvordan tidligere generasjoner med enkle midler både sikret minstevannføring i Sagelva og begrenset flomvannføringen. Teppa ble rekonstruert i 2002.

4. VADMELSSTAMPE

Hjemmevevde tekstiler av ull ble stampet før farging. Ved stamping ble trådene tøvd sammen slik at stoffet ble tettere, mykere og mer slitesterkt. Det kunne brukes til bunader, kåper, frakker, dresser m.m. Kleder av halvull ble brukt til underklær og kjoler.

Stampa ble satt opp på midten av 1800-tallet av gården Stueflotten. Den ble drevet av et overvasshjul og var i bruk fram til århundreskiftet. Stampa som ble rekonstruert i 2004, er en tro kopi og har fire stampestokker.

5. TRADISJONELL KVERN

Dette er ei tradisjonell gårdskvern med liggende vasshjul. Denne typen ble brukt i det meste av landet. Kvernsteinene er laga i Selbu og er fra først på 1800-tallet. Kverna var kjent for å gi spesielt godt mel. Huset er oppført på laftkurs vinteren 2004.

6. NYERE KVERN

Denne kverna ble laget i 1942 og drevet med elektrisk motor. Kverna ble restaurert i 2006. Under krigen var det forbudt å male korn uten anvisning, og anvisningene var for små til at det ble nok mat. Denne kverna var montert i ei løe i fjøset på gården Stueflotten. Den var godt lydisolert og vanskelig å finne. Mange munner ble mettet.

7. MINIKRAFTVERK

Ovenfor nåledammene ligger et moderne minikraftverk, bygget av Per Stueflotten. Kraftverket har en produksjon på maksimalt 640 kW. Huset er laftet for å stå i stil med resten av anlegget. Av hensyn til miljøet er rørene tildekket og kraftledninger lagt i bakken.

BRØSTE-STUEFLOTTEN KULTURLAG

Sagelva vasskraftsenter drives av Brøste-Stueflotten Kulturlag. De omfattende restaureringene ble startet i 1999, og anlegget er i stadig utvidelse. Antall besøkende øker hver sesong. Brøste-Stueflotten Kulturlag er hedret med Lesja kommunes kulturpris (2006) og Rauma kommunes kulturpris (2007).